EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 29.9.2023.
COM(2023) 261 final/2

2023/0102 (NLE)

CORRIGENDUM
This document corrects document COM(2023)261 final of 05.04.2023
Concerns all language versions
Addition of the reference to the Commission Staff Working Document SWD(2023) 755 linked to the Proposal
The text shall read as follows

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par to, lai noslēgtu Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Melnkalni par operacionālām darbībām, ko Melnkalnē veic Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra

{SWD(2023) 755 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Viens no Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūras ("Aģentūra") uzdevumiem ir sadarboties ar trešām valstīm attiecībā uz jomām, uz kurām attiecas Eiropas Robežu un krasta apsardzes regula (Regula (ES) 2019/1896) ("regula"), "tostarp veicot robežu pārvaldības vienību iespējamu operacionālo izvietošanu trešās valstīs"[1]. Konkrēti, Aģentūrai, kas ir daļa no Eiropas Robežu un krasta apsardzes, ir jānodrošina Eiropas robežu integrēta pārvaldība[2], kuras viens no komponentiem ir sadarbība ar trešām valstīm jomās, uz kurām attiecas regula, jo īpaši koncentrējoties uz kaimiņos esošām trešām valstīm un neatbilstīgas migrācijas izcelsmes vai tranzīta valstīm[3]. Aģentūra, ciktāl tas vajadzīgs tās uzdevumu izpildei, var sadarboties ar trešo valstu iestādēm, kas ir kompetentas jautājumos, uz kuriem attiecas regula[4], un var veikt darbības saistībā ar Eiropas robežu integrēto pārvaldību kādas trešās valsts teritorijā, ja minētā trešā valsts tam piekrīt.

Saskaņā ar regulas 73. panta 3. punktu apstākļos, kuros no Eiropas Robežu un krasta apsardzes pastāvīgā korpusa nepieciešama robežu pārvaldības vienību izvietošana trešā valstī, kur vienību dalībnieki īstenos izpildpilnvaras, Savienība noslēdz ar attiecīgo trešo valsti statusa nolīgumu. Šādam statusa nolīgumam vajadzētu būt balstītam uz paraugu, ko Komisija izstrādājusi saskaņā ar tās pašas regulas 76. panta 1. punktu. Komisija šo paraugu pieņēma 2021. gada 21. decembrī[5].

Caur Melnkalni ved Rietumbalkānu migrācijas maršruts, kurā konstatējama ievērojama apmēra neatbilstīga migrācija uz Eiropas Savienību gan pa sauszemi, gan pa Adrijas jūru. Aģentūra 2022. gadā pie Eiropas Savienības ārējām robežām Rietumbalkānu maršrutā reģistrēja 144 118 neatbilstīgas robežšķērsošanas gadījumus. Neatbilstīgie migranti nonāk cilvēku kontrabandā iesaistīto organizētās noziedzības grupējumu redzeslokā un ir pakļauti lielam cilvēktiesību pārkāpumu riskam. Lielais neatbilstīgas ieceļošanas gadījumu un patvēruma pieteikumu skaits rada arī ievērojamu spiedienu uz dažām Eiropas Savienības dalībvalstīm, kā rezultātā ir vajadzīga tāda kopīga, koordinēta rīcība Savienības līmenī, kuras pamatā ir taisnīga atbildības sadalījuma un solidaritātes principi, kas noteikti Migrācijas un patvēruma paktā[6].

Eiropas Komisija kopš 2017. gada risināja sarunas ar Melnkalni par statusa nolīgumu, pamatojoties uz iepriekšējo Eiropas Robežu un krasta apsardzes regulu (Regula (ES) 2016/1624[7]). Šis nolīgums tika parakstīts 2019. gada oktobrī; Padome 2020. gada maijā pieņēma attiecīgo lēmumu par tā noslēgšanu, un tas stājās spēkā 2020. gada 1. jūlijā[8].

---

1 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/1896 (2019. gada 13. novembris) par Eiropas Robežu un krasta apsardzi 10. panta 1. punkta u) apakšpunkts.

2 Regulas (ES) 2019/1896 71. panta 1. punkts.

3 Regulas (ES) 2019/1896 3. panta 1. punkta g) apakšpunkts.

4 Regulas (ES) 2019/1896 73. panta 1. punkts.

5 Paziņojums COM(2021) 829 "Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 13. novembra Regulā (ES) 2019/1896 par Eiropas Robežu un krasta apsardzi un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1052/2013 un (ES) 2016/1624 minētais statusa nolīguma paraugs".

6 Migrācijas un patvēruma pakete:dokumenti, kas saistīti ar 2020. gada 23. septembrī pieņemto jauno Migrācijas un patvēruma paktu |Eiropas Komisija (europa.eu).

7 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/1624 (2016. gada 14. septembris) par Eiropas Robežu un krasta apsardzi un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/399 un ar

Kopīgās operācijas, ko veic uz šā statusa nolīguma pamata, attiecas tikai uz Melnkalnes robežām ar Eiropas Savienību – patlaban tā ir 14 km gara sauszemes robeža ar Horvātijas Republiku un daļa no robežas Adrijas jūrā. Aģentūra Melnkalnē ir sākusi divas kopīgas operācijas: *Operation Montenegro Land* pie Melnkalnes sauszemes robežas ar Horvātiju (tā tika sākta 2020. gada 15. jūlijā) un *Operation Montenegro Sea* gar Melnkalnes jūras robežu ar Itāliju (sākta 2020. gada 14. oktobrī).

Melnkalnes Iekšlietu ministrija jau 2021. gada oktobrī informēja Eiropas Ārējās darbības dienestu, ka tā vēlas sākt sarunas par statusa nolīgumu, pamatojoties uz jauno Eiropas Robežu un krasta apsardzes regulu (Regula (ES) 2019/1896), ar ko ļauj veikt kopīgas operācijas arī pie robežām, kas nav Eiropas Savienības robežas, lai tādējādi nodrošinātu to, ka Aģentūras izvietojumus var veikt visā valsts robežu garumā. Tāpēc Komisijas dienesti 2022. gada 20. maijā iesniedza Melnkalnes iestādēm statusa nolīguma paraugu saskaņā ar 2019. gada regulu, uzsverot atšķirības ar pašlaik spēkā esošo statusa nolīgumu.

Komisija 2022. gada 18. novembrī saņēma Padomes atļauju sākt sarunas ar Melnkalni, kā arī ar Albāniju, Serbiju un Bosniju un Hercegovinu par nolīgumu par operacionālajām darbībām, ko minētajās valstīs veic Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (t. i., par statusa nolīgumu uz Regulas (ES) 2019/1896 pamata). Komisija 2022. gada 30. novembrī rīkoja pirmo sanāksmi ar četrām iepriekš minētajām valstīm, kurā tā nāca klajā ar statusa nolīguma parauga galvenajiem jaunajiem elementiem. Eiropas Komisija Eiropas Savienības vārdā un Melnkalne 2023. gada 23. un 24. februārī Podgoricā rīkoja oficiālas sarunas par nolīgumu. Komisija uzskata, ka Padomes sarunu norādēs izvirzītie mērķi ir sasniegti un nolīgums ir Savienībai pieņemams.

Pievienotais priekšlikums Padomes lēmumam ir juridiskais pamats, lai noslēgtu nolīgumu starp Eiropas Savienību un Melnkalni par operacionālām darbībām, ko Melnkalnē veic Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra.

Situācija Šengenas asociētajās valstīs

Ar šo priekšlikumu pilnveido Šengenas *acquis* ārējo robežu pārvaldības jomā. Tomēr Savienībai nav pilnvaru noslēgt statusa nolīgumu ar Melnkalni tādā veidā, ka tas būtu saistošs Norvēģijai, Islandei, Šveicei un Lihtenšteinai. Lai nodrošinātu, ka robežsargiem un citiem attiecīgajiem darbiniekiem, kurus minētās valstis nosūta uz Melnkalni, ir tāds pats statuss, kāds paredzēts gaidāmajā statusa nolīgumā, statusa nolīgumam pievienotajās kopīgajās deklarācijās būtu jānorāda, ka ir vēlams starp Melnkalni un katru no šīm asociētajām valstīm noslēgt līdzīgus nolīgumus.

Šis lēmums ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuru īstenošanā Īrija nepiedalās saskaņā ar Padomes Lēmumu 2002/192/EK[9]; tādēļ Īrija nepiedalās šā lēmuma pieņemšanā un Īrijai šis lēmums nav saistošs un nav jāpiemēro. Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija nepiedalās šā lēmuma pieņemšanā un Dānijai šis lēmums nav saistošs un nav jāpiemēro.

---

ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 863/2007, Padomes Regulu (EK) Nr. 2007/2004 un Padomes Lēmumu 2005/267/EK (OV L 251, 16.9.2016., 1.–76. lpp.).

[8] Padomes Lēmums (ES) 2020/729 (2020. gada 26. maijs) par to, lai noslēgtu Statusa nolīgumu starp Eiropas Savienību un Melnkalni par darbībām, ko Melnkalnē veic Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra.

[9] Padomes Lēmums 2002/192/EK (2002. gada 28. februāris) par Īrijas lūgumu piedalīties dažu Šengenas *acquis* noteikumu īstenošanā (OV L 64, 7.3.2002., 20. lpp.).

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Kontroles pastiprināšana Melnkalnes teritorijā pozitīvi ietekmēs Savienības ārējo robežu pārvaldību, kā arī pašas Melnkalnes robežu pārvaldību. Statusa nolīguma noslēgšana būtu saistīta ar plašākiem sadarbības mērķiem un prioritātēm, kas izklāstītas Eiropas Savienības Stabilizācijas un asociācijas nolīgumā ar Melnkalni[10].

Statusa nolīguma noslēgšana varētu arī atbalstīt plašākus Eiropas Savienības centienus un saistības vēl vairāk attīstīt spējas, lai sniegtu ieguldījumu krīzes situāciju pārvarēšanā un veicinātu konverģenci ārlietu un drošības jautājumos starp Savienību un Melnkalni.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Šā priekšlikuma juridiskais pamats ir LESD 77. panta 2. punkta b) un d) apakšpunkts un 79. panta 2. punkta c) apakšpunkts saistībā ar LESD 218. panta 6. punkta a) apakšpunktu.

Eiropas Savienības kompetence noslēgt statusa nolīgumu ir skaidri paredzēta Regulas (ES) 2019/1896 73. panta 3. punktā, kurā noteikts, ka "[a]pstākļos, kuros no pastāvīgā korpusa nepieciešama robežu pārvaldības vienību izvietošana trešā valstī, kur vienību dalībnieki īstenos izpildpilnvaras, Savienība [...] noslēdz ar attiecīgo trešo valsti statusa nolīgumu".

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 3. panta 2. punktu Savienības ekskluzīvā kompetencē ir noslēgt starptautisku nolīgumu, ja tā slēgšana ir paredzēta Savienības leģislatīvajā aktā. Regulas (ES) 2019/1896 73. panta 3. punktā ir paredzēts, ka "Savienība [...] noslēdz ar attiecīgo trešo valsti statusa nolīgumu". Tāpēc nolīgums, ko paredzēts parakstīt un noslēgt ar Melnkalni, ir Eiropas Savienības ekskluzīvā kompetencē. Saskaņā ar Regulas (ES) 2019/1896 73. panta 3. punktu ierosinātais statusa nolīgums ir balstīts uz nolīguma paraugu, kuru Komisija pieņēmusi 2021. gada decembrī[11] un kurā ņemts vērā esošais statusa nolīgums ar Melnkalni[12].

- **Subsidiaritāte un proporcionalitāte**

Nepieciešamība pēc vienotas pieejas

Statusa nolīgums ļaus Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūrai izvietot Melnkalnē Eiropas Robežu un krasta apsardzes vienības, izmantojot visas iespējas, ko sniedz Regula (ES) 2019/1896. Ja šāda instrumenta nebūtu, dalībvalstis varētu veikt tikai divpusēju izvietošanu, lai izstrādātu un īstenotu Eiropas robežu integrēto pārvaldību un palīdzētu Melnkalnei tikt galā ar ievērojamu skaitu migrantu, kuri plāno tranzītā šķērsot tās teritoriju; tādējādi tiktu pārsniegts pašreizējā, ar Melnkalni noslēgtā statusa nolīguma ļoti ierobežotais ģeogrāfiskais tvērums. Tāpēc, lai labāk pārvaldītu Melnkalnes robežas, ir vajadzīga vienota pieeja.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

Tā kā šis būs jauns nolīgums, nav iespējams veikt esošo instrumentu izvērtējumu vai atbilstības pārbaudes. Sarunām par statusa nolīgumu nav nepieciešams ietekmes novērtējums.

---

10 OV L 108, 29.4.2010., 3. lpp.

11 Paziņojums COM(2021) 829.

12 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:22020A0603(01)&rid=2

- **Pamattiesības**

Saskaņā ar Regulas (ES) 2019/1896 88. apsvērumu Komisija novērtēs pamattiesību stāvokli Melnkalnē saistībā ar statusa nolīgumā ietilpstošajām jomām un informēs par to Eiropas Parlamentu.

Paredzētais nolīgums ietvers praktiskus pasākumus, kas saistīti ar pamattiesību ievērošanu, un ar paredzēto nolīgumu nodrošina pamattiesību pilnīgu ievērošanu tādu darbību veikšanas laikā, kuras tiek organizētas uz nolīguma pamata. Ar nolīgumu tiks nodrošināts neatkarīgs un efektīvs sūdzību izskatīšanas mehānisms saskaņā ar attiecīgajiem Regulas (ES) 2019/1896 noteikumiem, lai uzraudzītu un nodrošinātu pamattiesību ievērošanu visās darbībās, kas tiek organizētas uz nolīguma pamata.

- **Datu aizsardzība**

Ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju notiks apspriešanās par statusa nolīguma noteikumiem, kas attiecas uz datu nosūtīšanu, ja minētie noteikumi ievērojami atšķiras no statusa nolīguma parauga.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Statusa nolīgumam kā tādam nav nekādas finansiālas ietekmes. Robežsargu vienību faktiskā izvietošana, pamatojoties uz operacionālo plānu, radītu izmaksas, kas jāsedz no Aģentūras budžeta. Turpmākās darbības saskaņā ar statusa nolīgumu tiks finansētas no Aģentūras pašu resursiem, kā paredzēts Savienības gada budžeta ciklā.

Savienības iemaksas, ko maksā Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūrai, jau ir daļa no Savienības budžeta, kā noteikts Padomes secinājumos par daudzgadu finanšu shēmas pamatnolīgumu.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Komisija nodrošinās statusa nolīguma īstenošanas pienācīgu uzraudzību.

2023/0102 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par to, lai noslēgtu Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Melnkalni par operacionālām darbībām, ko Melnkalnē veic Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 77. panta 2. punkta b) un d) apakšpunktu un 79. panta 2. punkta c) apakšpunktu saistībā ar 218. panta 6. punkta a) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Saskaņā ar Padomes [...] Lēmumu 2023/XXX Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Melnkalni par operacionālām darbībām, ko Melnkalnē veic Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (“nolīgums”), [...] parakstīja [...], ņemot vērā tā noslēgšanu vēlāk.

(2) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/1896[13] 73. panta 3. punktu apstākļos, kuros no Eiropas Robežu un krasta apsardzes pastāvīgā korpusa nepieciešama robežu pārvaldības vienību izvietošana trešā valstī, kur vienību dalībnieki īstenos izpildpilnvaras, Savienībai jānoslēdz ar attiecīgo trešo valsti statusa nolīgums, balstoties uz Līguma 218. pantu.

(3) Šis lēmums ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuru īstenošanā Īrija nepiedalās saskaņā ar Padomes Lēmumu 2002/192/EK[14]; tādēļ Īrija nepiedalās šā lēmuma pieņemšanā un Īrijai šis lēmums nav saistošs un nav jāpiemēro.

(4) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju[15], kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija nepiedalās šā lēmuma pieņemšanā un Dānijai šis lēmums nav saistošs un nav jāpiemēro. Tā kā šis lēmums pilnveido Šengenas *acquis*, Dānija saskaņā ar minētā protokola 4. pantu sešos mēnešos pēc tam, kad Padome ir pieņēmusi lēmumu par šo lēmumu, izlemj, vai tā šo lēmumu ieviesīs savos tiesību aktos.

(5) Nolīgums būtu jāapstiprina Savienības vārdā,

---

13 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1896 (2019. gada 13. novembris) par Eiropas Robežu un krasta apsardzi un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1052/2013 un (ES) 2016/1624 (OV L 295, 14.11.2019., 1. lpp.).

14 Padomes Lēmums 2002/192/EK (2002. gada 28. februāris) par Īrijas lūgumu piedalīties dažu Šengenas *acquis* noteikumu īstenošanā (OV L 64, 7.3.2002., 20. lpp.).

15 Protokols Nr. 22 par Dānijas nostāju (OV C 326, 26.10.2012., 299.–303. lpp.).

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo Savienības vārdā tiek apstiprināts Nolīgums starp Eiropas Savienību un Melnkalni par operacionālām darbībām, ko Melnkalnē veic Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra ("nolīgums")[16].

2. pants

Komisija Savienības vārdā sniedz Melnkalnei nolīguma 22. panta 1. punktā paredzēto paziņojumu, lai paustu Savienības piekrišanu uzņemties nolīguma saistības.

3. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā[17].

Briselē,

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs

16 Nolīguma teksts ir publicēts OV L […], […], […]. lpp.

17 Nolīguma spēkā stāšanās dienu Padomes Ģenerālsekretariāts publicēs *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*